

Գլուխ 33

«Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգ

Հոդված 243. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգի բովանդակությունն ու կիրառումը

1. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգ՝ օտարերկրյա ապրանքների եւ Միության ապրանքների նկատմամբ կիրառվող մաքսային ընթացակարգ, որին համապատասխան այդպիսի ապրանքներն անմաքս առևտրի խանութներում գտնվում եւ վաճառվում են մանրածախ առևտրի ձևով՝ առանց օտարերկրյա ապրանքների համար մաքսատուրքերի, հարկերի, հատուկ, հակագնագցման, փոխհատուցման տուրքերի վճարման, այդպիսի մաքսային ընթացակարգով ապրանքների ձեւակերպման եւ այդպիսի մաքսային ընթացակարգին համապատասխան դրանց օգտագործման պայմանների պահպանման դեպքում:

2. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված ապրանքները վաճառվում են՝

- 1) Միության մաքսային տարածքից մեկնող ֆիզիկական անձանց.
- 2) Միության մաքսային տարածք ժամանող ֆիզիկական անձանց.
- 3) մեկ անդամ պետությունից մեկ այլ անդամ պետություն մեկնող ֆիզիկական անձանց եւ մեկ անդամ պետությունից մեկ այլ անդամ պետություն մուտք գործող ֆիզիկական անձանց.
- 4) Միության մաքսային տարածքում տեղակայված դիվանագիտական ներկայացուցչություններին, հյուպատոսական հիմնարկներին, միջազգային կազմակերպություններին կից պետությունների ներկայացուցչություններին, միջազգային կազմակերպություններին կամ դրանց ներկայացուցչություններին, ինչպես նաեւ դիվանագիտական ներկայացուցչության դիվանագիտական անձնակազմի անդամներին, հյուպատոսական պաշտոնատար անձանց եւ նրանց

ընտանիքների անդամներին, որոնք ապրում են նրանց հետ, միջազգային կազմակերպություններին կից պետությունների ներկայացուցչությունների, միջազգային կազմակերպությունների կամ դրանց ներկայացուցչությունների անձնակազմին (աշխատակիցներին, պաշտոնատար անձանց)։

5) այլ կազմակերպություններին կամ դրանց ներկայացուցչություններին եւ անձնակազմին, եթե այդպիսի վաճառքը նախատեսվում է այն անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան, որի տարածքում տեղակայված են այդ կազմակերպությունները կամ դրանց ներկայացուցչությունները։

3. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված ապրանքները վաճառվում են սույն հոդվածի 2-րդ կետի 1-3-րդ ենթակետերում նշված անձանց, Միության մաքսային սահմանով ապրանքների տեղափոխման վայրերում գործող անմաքս առևտրի խանութներում։

Ապրանքների իրացումը՝ սույն հոդվածի 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետում նշված անձանց թույլատրվում է Միության մաքսային սահմանով ապրանքների՝ օդային եւ ջրային տրանսպորտով տեղափոխման վայրերում գործող անմաքս առևտրի խանութներում, իսկ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված լինելու դեպքում՝ նաեւ Միության մաքսային սահմանով ապրանքների՝ այլ տեսակի տրանսպորտով տեղափոխման վայրերում։ Մաքսային սահմանով ապրանքների տեղափոխման այն վայրերի ցանկը, որտեղ թույլատրվում է ապրանքների վաճառքը՝ սույն հոդվածի 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետում նշված անձանց, սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ։

Ապրանքների իրացումը՝ սույն հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված անձանց թույլատրվում է Միության մաքսային սահմանով ապրանքների՝ օդային տրանսպորտով տեղափոխման վայրերում գործող անմաքս առևտրի խանութներում։

«Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված ապրանքները վաճառվում են սույն հոդվածի 2-րդ կետի 4-րդ եւ 5-րդ ենթակետերում նշված անձանց, անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան սահմանված անմաքս առևտրի խանութներում։

4. Միության՝ «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված, Միության մաքսային տարածքից մեկնող ֆիզիկական անձանց վաճառված ապրանքները կորցնում են Միության ապրանքների կարգավիճակը:

Միության՝ «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված, սույն հոդվածի 2-րդ կետի 2-5-րդ ենթակետերում նշված անձանց վաճառված ապրանքները պահպանում են Միության ապրանքների կարգավիճակը:

«Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված, սույն հոդվածի 2-րդ կետի 4-րդ եւ 5-րդ ենթակետերում նշված անձանց վաճառված օտարերկրյա ապրանքներն այդպիսի վաճառքից հետո ձեռք են բերում Միության ապրանքների կարգավիճակ:

5. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգը չի կիրառվում այն ապրանքների նկատմամբ, որոնց շրջանառությունն արգելված է այն անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան, որի տարածքում գտնվում է անմաքս առևտրի խանութը:

Հանձնաժողովն իրավունք ունի սահմանելու այլ ապրանքների ցանկ, որոնց նկատմամբ չի կիրառվում «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգը:

6. Առանց «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպման՝ անմաքս առևտրի խանութներում կարող են տեղադրվել եւ օգտագործվել այն ապրանքները, որոնք անհրաժեշտ են անմաքս առևտրի այդ խանութների գործառույթին ապահովելու համար:

Հոդված 244. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ապրանքների ձեւակերպման եւ այդպիսի մաքսային ընթացակարգին համապատասխան դրանց օգտագործման պայմանները

1. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ապրանքների ձեւակերպման պայման է արգելքների եւ սահմանափակումների պահպանումը՝ սույն Օրենսգրքի 7-րդ հոդվածին համապատասխան:

2. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպվող ապրանքների հայտարարատու կարող է հանդես գալ միայն անմաքս առևտրի խանութին տիրապետող անձը, որտեղ գտնվելու եւ վաճառվելու են այդ ապրանքները:

3. Ապրանքներն «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգին համապատասխան օգտագործելու պայմաններն են՝

1) անմաքս առևտրի խանութներում ապրանքների գտնվելը.

2) անմաքս առևտրի խանութներում ապրանքների վաճառքը՝ սույն օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետում նշված անձանց.

3) «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված օտարերկրյա ապրանքների առանձին կատեգորիաների վաճառքի պայմանների պահպանումը՝ նախատեսված սույն Օրենսգրքի 245-րդ հոդվածով:

Հոդված 245. Անմաքս առևտրի խանութներում «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված ապրանքների առանձին կատեգորիաների վաճառքի պայմանը

Այնպիսի ապրանքները, ինչպիսիք են «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված ոգելից խմիչքները եւ գարեջուրը, ծխախոտը եւ ծխախոտային արտադրատեսակները, անմաքս առևտրի խանութներում սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետում նշված անձանց վաճառվում են այն քանակական նորմերով, որոնց սահմաններում անձնական օգտագործման ապրանքները ներմուծվում են Միության մաքսային տարածք առանց մաքսատուրքերի, հարկերի վճարման:

Հոդված 246. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգի գործողության ավարտը եւ դադարեցումը

1. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգի գործողությունն ավարտվում է անմաքս առևտրի խանութներում՝ սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետում

նշված անձանց՝ այդ ընթացակարգով ձեւակերպված ապրանքների վաճառքով՝ բացառությամբ սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված անձանց օտարերկրյա ապրանքների վաճառքի:

Անմաքս առեւտրի խանութներում՝ սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված անձանց՝ «անմաքս առեւտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված օտարերկրյա ապրանքների վաճառքի դեպքում «անմաքս առեւտուր» մաքսային ընթացակարգի գործողությունն ավարտվում է «ներքին սպառման համար բացթողում» մաքսային ընթացակարգով այդ օտարերկրյա ապրանքների ձեւակերպմամբ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետի երկրորդ պարբերությունում նշված օտարերկրյա ապրանքների համար ապրանքների հայտարարագիրը պետք է դրանց՝ «ներքին սպառման համար բացթողում» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպման համար ներկայացվի անմաքս առեւտրի խանութին տիրապետողի կողմից ոչ ուշ, քան այդ ապրանքների վաճառքի ամսվան հաջորդող ամսվա 10-րդ օրը:

Ապրանքների բացթողումը մերժելու դեպքում նշված ապրանքների՝ դրանք «ներքին սպառման համար բացթողում» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպելու համար ապրանքների հայտարարագիրը պետք է ներկայացվի անմաքս առեւտրի խանութին տիրապետողի կողմից ոչ ուշ, քան ապրանքների բացթողումը մերժելու օրվան հաջորդող 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

3. «Անմաքս առեւտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված օտարերկրյա ապրանքների նկատմամբ «անմաքս առեւտուր» մաքսային ընթացակարգի գործողությունը կարող է ավարտվել՝

1) օտարերկրյա ապրանքների նկատմամբ կիրառելի մաքսային ընթացակարգերով ձեւակերպմամբ՝ սույն Օրենսգրքով նախատեսված պայմաններով.

2) նավերի վրա կամ օդանավերի մեջ՝ որպես պաշարներ օգտագործելու նպատակով՝ Միության մաքսային տարածքից արտահանվող ապրանքների բացթողմամբ՝ սույն Օրենսգրքի 39-րդ գլխին համապատասխան:

4. «Անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված Միության ապրանքների նկատմամբ «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգի գործողությունը կարող է ավարտվել՝

1) ապրանքների՝ «արտահանում» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպմամբ.

2) անմաքս առևտրի խանութից՝ Միության մաքսային տարածք ապրանքների արտահանմամբ՝ այդպիսի ապրանքների հայտարարատուի դիմումի հիման վրա:

5. Անմաքս առևտրի խանութի՝ նշված անմաքս առևտրի խանութի գործունեության դադարեցման օրվան հաջորդող օրվանից 3 ամսվա ընթացքում գործունեության դադարեցման դեպքում «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված օտարերկրյա ապրանքները ենթակա են օտարերկրյա ապրանքների նկատմամբ կիրառվող ընթացակարգերով ձեւակերպման, իսկ Միության ապրանքները՝ «արտահանում» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպման կամ անմաքս առևտրի խանութից՝ Միության մաքսային տարածք արտահանման:

Նշված գործողությունները՝ նշված ժամկետը լրանալուն պես չկատարելու դեպքում «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգի գործողությունը դադարում է, իսկ ապրանքներն արգելապահվում են մաքսային մարմինների կողմից՝ սույն Օրենսգրքի 51-րդ գլխին համապատասխան:

Հոդված 247. Ներմուծման մաքսատուրքերի, հարկերի, հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերի վճարման պարտավորության առաջացումն ու դադարեցումն «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպվող (ձեւակերպված) օտարերկրյա ապրանքների համար, դրանց վճարման ժամկետը եւ հաշվարկումը

1. Հայտարարատուի՝ «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպվող օտարերկրյա ապրանքների համար ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակազնազցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու

պարտավորությունն առաջանում է մաքսային մարմնի կողմից ապրանքների հայտարարագիրը գրանցելու պահից:

2. Հայտարարատուի՝ «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպվող (ձեւակերպված) օտարերկրյա ապրանքների համար ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակագնագցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու պարտավորությունը դադարում է հետեւյալ հանգամանքների ի հայտ գալու դեպքում՝

1) այդ ապրանքների վաճառքը՝ սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 1-ին, 2-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ ենթակետերում նշված անձանց.

2) սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված անձանց վաճառված այդ ապրանքների ձեւակերպումը «ներքին սպառման համար բացթողում» մաքսային ընթացակարգով.

3) այդ ապրանքների ձեւակերպումը՝ սույն Օրենսգրքով նախատեսված մաքսային ընթացակարգերով, այդ թվում՝ այդ ապրանքները մաքսային ընթացակարգերով ձեւակերպումը սույն հոդվածի 3-րդ կետի 2-րդ ենթակետում նշված հանգամանքների ի հայտ գալուց հետո, եւ (կամ) նավերի վրա կամ օդանավերի մեջ որպէս պաշարներ օգտագործելու նպատակով՝ Միության մաքսային տարածքից արտահանվող ապրանքների բացթողումը՝ սույն Օրենսգրքի 39-րդ գլխին համապատասխան.

4) օտարերկրյա ապրանքների նկատմամբ կիրառելի մաքսային ընթացակարգերով ապրանքների ձեւակերպում՝ սույն Օրենսգրքի 129-րդ հոդվածի 3-րդ կետին համապատասխան.

5) ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակագնագցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու պարտավորության կատարում եւ (կամ) սույն հոդվածի 4-րդ կետին համապատասխան հաշվարկված եւ վճարման ենթակա չափերով դրանց բռնագանձում.

6) վթարի կամ անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետեւանքով օտարերկրյա ապրանքների ոչնչացման եւ (կամ) անվերադարձ կորստի փաստը կամ փոխադրման

(տրանսպորտային փոխադրման) եւ (կամ) պահպանման բնականոն պայմաններում բնական կորստի հետեւանքով այդ ապրանքների անվերադարձ կորստի փաստը մաքսային մարմնի կողմից ճանաչելը՝ անդամ պետության մաքսային կարգավորման վերաբերյալ օրենսդրությանը համապատասխան՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նախքան այդպիսի ոչնչացումը կամ անվերադարձ կորուստը սույն Օրենսգրքին համապատասխան վրա է հասել այդ օտարերկրյա ապրանքների համար ներմուծման մաքսատուրքերի, հարկերի, հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքեր վճարելու ժամկետը.

7) «անմաքս առետուր» մաքսային ընթացակարգին համապատասխան ապրանքների բացթողման մերժումը՝ ապրանքների հայտարարագրի գրանցման ժամանակ առաջացած՝ ներմուծման մաքսատուրքերի, հարկերի, հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքեր վճարելու պարտավորության առանշությամբ.

8) սույն Օրենսգրքի 113-րդ հոդվածին համապատասխան ապրանքների հայտարարագիրը հետ կանչելը եւ (կամ) սույն Օրենսգրքի 118-րդ հոդվածի 4-րդ կետին համապատասխան ապրանքների բացթողումը չեղյալ ճանաչելը՝ ապրանքների հայտարարագրի գրանցման ժամանակ առաջացած՝ ներմուծման մաքսատուրքեր, հարկեր, հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքեր վճարելու պարտավորության առնչությամբ.

9) ապրանքները բռնագրավելը կամ անդամ պետության սեփականություն (եկամուտ) դարձնելը՝ անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան.

10) մաքսային մարմնի կողմից սույն Օրենսգրքի 51-րդ գլխին համապատասխան ապրանքներն արգելանքի վերցնելը (արգելապահելը).

11) այն ապրանքներ ժամանակավոր պահպանման հանձնելը կամ որեւէ մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպելը, որոնք առգրավվել կամ արգելանքի տակ են դրվել հանցագործության մասին հաղորդումն ստուգելու, քրեական գործով վարույթի կամ վարչական իրավախախտման գործով վարույթի (վարչական ընթացակարգ իրականացնելու) ընթացքում եւ որոնց վերաբերյալ դրանք վերադարձնելու մասին որոշում է ընդունվել, եթե նախկինում այդ ապրանքների բացթողում չի իրականացվել:

3. Ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու պարտավորությունը ենթակա է կատարման սույն կետում նշված հանգամանքների ի հայտ գալու դեպքում:

Ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու ժամկետ է համարվում՝

ապրանքներն «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգին համապատասխան օգտագործելու պայմանների խախտման դեպքում՝ ապրանքների օգտագործման սահմանված պայմանները խախտող գործողությունների կատարման օրը, իսկ եթե այդ օրը սահմանված չէ՝ ապրանքներն «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպելու օրը.

օտարերկրյա ապրանքների կորստի դեպքում՝ բացառությամբ վթարի կամ անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետեւանքով դրանց ոչնչացման եւ (կամ) անվերադարձ կորստի կամ փոխադրման (տրանսպորտային փոխադրման) եւ (կամ) պահպանման բնականոն պայմաններում բնական կորստի հետեւանքով անվերադարձ կորստի՝ այդ ապրանքների կորստի օրը, իսկ եթե այդ օրը սահմանված չէ՝ ապրանքները «անմաքս առևտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպելու օրը.

այն դեպքում, եթե սույն Օրենսգրքի 246-րդ հոդվածի 2-րդ կետի առաջին պարբերությունում նշված ժամկետի ընթացքում սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված անձանց վաճառված օտարերկրյա ապրանքների համար ապրանքների հայտարարագիր չի ներկայացվել՝ սույն Օրենսգրքի 246-րդ հոդվածի 2-րդ կետի առաջին պարբերությունում նշված ժամկետի վերջին օրը:

այն դեպքում, եթե սույն Օրենսգրքի 246-րդ հոդվածի 2-րդ կետի երկրորդ պարբերությունում նշված ժամկետի ընթացքում սույն Օրենսգրքի 243-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթակետում նշված անձանց վաճառված օտարերկրյա ապրանքների համար ապրանքների հայտարարագիր չի ներկայացվել՝ սույն Օրենսգրքի 246-րդ հոդվածի 2-րդ կետի երկրորդ պարբերությունում նշված ժամկետի վերջին օրը:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ կետում նշված հանգամանքների ի հայտ գալու դեպքում ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակազնագցման, փոխհատուցման տուրքերը ենթակա են վճարման այնպես, ինչպես դա կարվեր, եթե «անմաքս

առեւտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպված օտարերկրյա ապրանքները ձեւակերպված լինելին «ներքին սպառման համար բացթողում» մաքսային ընթացակարգով՝ առանց սակագնային առանձնաշնորհումների եւ ներմուծման մաքսատուրքերի, հարկերի վճարման արտոնությունների կիրառման:

Ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակագնազցման, փոխհատուցման տուրքերը հաշվարկվում են՝ ելնելով ապրանքները «անմաքս առեւտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպելու համար ներկայացված ապրանքների հայտարարագրի՝ մաքսային մարմնի կողմից գրանցման օրվա դրությամբ գործող ներմուծման մաքսատուրքերի, հարկերի, հատուկ, հակագնազցման, փոխհատուցման տուրքերի դրույքաչափերից:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ կետին համապատասխան վճարվող (բռնագանձվող) ներմուծման մաքսատուրքերի, հարկերի, հատուկ, հակագնազցման, փոխհատուցման տուրքերի գումարներից ենթակա են վճարման տոկոսներ այնպես, ինչպես դա կարվեր, եթե նշված գումարների համար ընձեռվեր դրանց վճարման հետաձգման հնարավորություն՝ ապրանքներն «անմաքս առեւտուր» մաքսային ընթացակարգով ձեւակերպելու օրվանից մինչեւ ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակագնազցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու ժամկետը լրանալու օրը: Նշված տոկոսները հաշվարկվում եւ վճարվում են սույն Օրենսգրքի 60-րդ հոդվածին համապատասխան:

6. Սույն Օրենսգրքով նախատեսված մաքսային ընթացակարգերով ապրանքների ձեւակերպման եւ (կամ) նավերի վրա կամ օդանավերի մեջ՝ որպես պաշարներ օգտագործելու նպատակով՝ Միության մաքսային տարածքից դրանց արտահանման դեպքում սույն Օրենսգրքի 39-րդ գլխին համապատասխան՝ մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակագնազցման, փոխհատուցման տուրքերը վճարելու պարտավորությունը կատարելուց եւ (կամ) դրան բռնագանձումից (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն) հետո սույն հոդվածին համապատասխան վճարված եւ (կամ) բռնագանձված ներմուծման մաքսատուրքերը, հարկերը, հատուկ, հակագնազցման, փոխհատուցման տուրքերը ենթակա են վերադարձման (հաշվանցման)՝ սույն Օրենսգրքի 10-րդ գլխին եւ 76-րդ հոդվածին համապատասխան: